

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 11 (1406) 1984 m. kovo 23 d.

Melbourne

XXIX METAI

LITHUANIAN
NATIONAL
CATHOLIC
M. MAŠVYDO
BIBLIOTEKA

Šv. Kazimieras jėzuitų stiliumi

Švento Kazimiero minėjimas Romoje

Krikščionybės centre Romoje, sekmadienį, kovo 4 d. popiežius Jonas Paulius II, dvasios ir maldos vienybėje su visa lietuvių tauta iškilmingomis pontifikalinėmis šventomis Mišiomis atžymėjo katalikiškosios Lietuvos globėjo švento Kazimiero mirties penkių šimtų metų sukaktį. Tikriausiai dar niekada Lietuva ir lietuvių tauta neatkreipė į save tiek daug dėmesio svetimtaučių tarpe, kaip šį kartą šv. Petro bazilikoje, minint švento Kazimiero sukaktį. Sukakties minėjimas, paties Popiežiaus pageidavimu, įvyko pačiu iškilmingiausiu būdu - pontifikalinėmis pamaldomis, Švento Tėvo kvietimu dalyvaujant 14-os Europos vyskupų konferencijų atstovam, kurie drauge su Popiežium koncelebravo Mišias, kardinolam ir vyskupam, diplomatiniam korpusui prie Šventojo Sosto, nesuskaitomai tarptautinei tikinčiųjų miniai, kurios tarpe, garbės vietose, buvo lietuviai maldininkai specialiai šia proga atvykę į Romą. Jų buvo daugiau negu tūkst. Jie atstovavo įvairiuose pasaulio kraštuose įsikūrusiom lietuvių bendruomenėm. Švento Petro bazilikoje sekmadienio rytą dvelkė lietuviška dvasia ir nuotaika. Visų dėmesį atkreipė įvairiaspalviai lietuvių tautiniai drabužiai,

kuriais buvo apsirengę lietuviškasis jaunimas. Daug lietuvių maldininkų rankose laikė mažas Lietuvos trispalves vėliavas. Popiežiui su procesija įeinant į baziliką, didžiojoje šventovėje pasigirdo Grandinėlės ansamblio giedama lietuviška giesmė "Pulkim ant kelių". Jaunimo atliekamos lietuviškos giesmės gražiai skambėjo ir pamaldų metu. Netoli nuo pagrindinio altoriaus vietos buvo skirtos įvairių lietuvių organizacijų atstovam, taip pat Lietuvos diplomatiniam atstovui prie Švento Sosto. Visas pamaldas tiesioginiai iš švento Petro bazilikos į visą Italiją transliavo italų valstybinė televizija. Transliacijos metu buvo perduoti Vilniaus vaizdai, bažnyčios, kiti architektūriniai paminklai, religinio liaudies meno pavyzdžiai, ypač kryžiai ir Rūpintojėliai dėl kurių Lietuva pagrįstai vadinama kryžių kraštu. Buvo atkreiptas dėmesys, kad, deja, daugumas tų meniškų kryžių dabar yra sunaikinti. Italų

televizijos transliacijose buvo taip pat apžvelgta dabartinė Lietuvos Bažnyčios padėtis.

Pamaldų metu Popiežius pasakė ilgą pamokslą italų kalba, skirtą vien Lietuvai ir lietuviams. Jame ryškiai atsispindėjo Jono Pauliaus II tėviška meilė lietuvių tautai, rūpestis Lietuvos Bažnyčia ir jos tikinčiaisiais.

Lietuviškai popiežius Jonas Paulius II prakalbėjo šv. Mišių pabaigoje prieš pat iškilmingą palaiminimą.

Iškilmingų šv. Mišių metu giedojo pontifikalinis bazilikos choras, diriguojamas Mons. Domenico Bartolucci. Tarp lotyniškų giesmių didžiausios pasaulyje bazilikos skliautuose gražiai nuskambėjo keturios lietuviškos giesmės - "Pulkim ant kelių", "Prieš tavo altorių", "Jėzau, pas mane ateiki" ir "Marija, Marija". Giedojo visa lietuvių maldininkų asambėja, diriguojama jaunos muzikės iš Clevelando Ritos Cvyaitės - Klorienės.

AUSTRALAI MINI ŠVENTĄ KAZIMIERĄ

Adelaidės vyskupijos laikraštis The Southern Cross kovo 1 d. laidoje skyrė visą puslapį paminėti šv. Kazimierą. Gana tiksliai aprašyta visa šv. Kazimiero biografija, pradedant nuo Jogailos laikų. Paminėta, kad Australijos lietuviai Adelaidėje pradeda šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų. Įdėta laikraštyje didelė vitražo nuotrauka su šv. Kazimieru paveikslu. Taip pat kita nuotrauka kun. Albino Spurgio, kuris paskutiniu metu išpuošė šv. Kazimiero šventovę.

Paminėjo šv. Kazimierą ir Melbourne katalikų laikraštis The Advocate. Čia daugiausia mini, kad Vatikane švenčiamas šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktys. Popiežius aukojo šv. Mišias asistuojant daugeliui Europos vyskupų. Lietuvius popiežius kvietė išverti tikėjime.

Popiežiaus žodis į minią šv. Kazimiero šventėje

Kreipdamasis į beveik šimtą tūkstantinę maldininkų minią, kurioje buvo apie tūkstantį lietuvių, popiežius Jonas Paulius II kovo 4 d. sekmadienio vidurdienį kalbėjo:

— Šiandien, minint 500 metų sukaktį nuo šv. Kazimiero mirties, dvasioje norėjau vienytis su Lietuvos vyskupais, kurie vakar prie Vilniaus Šventojo kapo pradėjo iškilmingus jubiliejinius minėjimus savo dangiškojo Globėjo garbei.

Karaliaus Kazimiero IV Jogailaičio, Lenkijos karaliaus ir didžiojo Lietuvos kunigaikščio, sūnus šv. Kazimieras savo trumpame gyvenime (gyveno tik 26-erius metus) pasižymėjo savo šviesiu tikėjimu, ištvėringa malda, veiklia meile vargšam bei stokojantiems, karštu pamaldumu į Svenčiausiąją Mergelę Mariją. Pavyzdingu krikščioniškojo tikėjimo liudijimu ir giminytės ryšiais Šventojo gyvenimas yra susijęs su ano meto Europos pasauline ir religine istorija.

Europos vyskupų konferencijų atstovų dalyvavimu šiandieninėje jubiliejinėje šventėje šv. Petro bazilikoje dėl to buvo norima pabrėžti bendrą kultūrinį bei dvasinį paveldą, kuris jungia įvairias Europos tautas; buvo norima taip pat priminti tas "krikščioniškąsias šaknis", iš kurių per šimtmečius yra

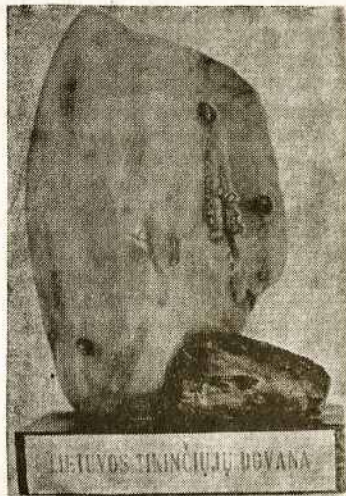
išaugusios bei subrendusios visos šio žemyno istorinės apraiškos; buvo norima be to išreikšti meilę, rūpestį bei solidarumą tiek Romos Bažnyčiai, tiek kitų vietinių Europos Bažnyčių tai Dievo Tautai, kuri yra Lietuvoje.

Visiems lietuviams, kurie gyvena tėvynėje arba yra pasklidę pasaulyje, reiškiu nuoširdų linkėjimą, jį palydėdamas malda, kad visada išliktų ištikimi savo Globėjo šv. Kazimiero brangiam dvasiniam paveldui; tvirti tėvų tikėjime; nepalaužiami viltyje, išsiskynę meilėje

ir vienybėje su Dievu, su Bažnyčia, su broliais.

Pasveikinęs daugelį kitų grupių, kurios šį sekmadienį buvo ypač gausiai susirinkusios šv. Petro aikštėje, Jonas Paulius II dar kartą kreipėsi į lietuvius, visą vidurdienio maldos susitikimą užbaigdamas lietuviškai giesmės "Marija, Marija" posmu.

Lietuvių jaunimo ansamblis "Grandinėlė" iš Clevelando, apsuptas tarp tautinės minios, Šv. Petro aikštėje pašoko keletą tautinių šokių.

1984 kovo 4 d., šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties proga lietuvių jaunimas Popiežiui atnešė aukas iškilmingų Mišių metu šv. Petro bazilikoje Romoje. Jų tarpe buvo šv. Tėvui skirta Lietuvos tikinčiųjų dovana - 17,5 cm aukščio gabalas gintaro. Drauge buvo atnešta slaptos vienuolės gintarinis rožančius ir Liet. Katalikų Bažnyčios Kronika.

Nuotr. L. Tamošaičio

Šv. Kazimiero Draugijos rūmai Kaune.

Išėjimas lietuvių dienraštis visiems

"DRAUGO" DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Didžiausias pasaulio lietuvių laikraštis "Draugas" savo skiltyse visada atžymi didesnius mūsų tautos įvykius, žymių, ne taip jau žymių, o kartais ir nežymių asmenų amžiaus, visuomeninio ar kultūrinio darbo sukaktis ir daugelį kitų dalykų, tačiau apie save retai terašo. O rašyti reikia, nes šie metai pačiam "Draugui" yra sukaktuviniai. Ir tai ne eilinė, bet deimantinė sukaktis, kokios mūsų periodiniai leidiniai retai tesulaukia.

Tūkstančiai skaitytojų kasdien gauna ir skaito "Draugą", o tačiau tik retas težino jo 75 metų istoriją. Taigi keletas datų ir faktų.

XX a. pradžioje JAV buvo leidžiami du svarbesni katalikų laikraščiai: "Katalikas" Čikagoje ir "Žvaigždė" Atlanto pakraščiuose, tačiau abiem trūko visuotinumui ir platesnių užmojų. Jais nebuvo patenkinti net ano meto kunigai. Inicijatyva steigti naują laikraštį išėjo iš 1904 m. Amerikon atvykusio kun. Antano Staniukyno. 1909. V. 5 New Yorke buvo įsteigta Lietuvių kunigų sąjunga, vėliau pasivadinti Liet. kunigų vienijė. Naujojo laikraščio redaktorium buvo kviestas gabus organizatorius kun. dr. Antanas Civinskas, vienas iš seiniškio "Saltinio" redaktorių, bet jam atsakius, išrinktas kun. Antanas Kaupas (1870-1913). Jo ir Wilkes Barre, Pa. liet. parapijos klebono kun. Vincento Vizgirdo rūpesčiu, 1909. VII. 12 išleistas pirmasis "Draugo" numeris, savaitraštis.

Nereikia stebėtis, kad naujas laikraštis sutiko daug sunkumų bei kliūčių. Taigi, to paties kun. A. Staniukyno ir kitų lietuvių kunigų rūpesčiu, "Draugas" buvo perkeltas į Čikagą ir 1912. VII. 4 čia buvo išleistas pirmasis jau čikagiškio "Draugo" numeris.

I pasaulinio karo metu Europoje ir Amerikoje pradėjo reikštis platesnė lietuvių politinė bei visuomeninė veikla. Reikėjo geresnės, platesnės ir greitesnės informacijos. Ir čia ryžosi pasitarnauti "Draugas": 1916. III. 31 buvo išleistas pirmasis jo, jau dienraščio, numeris. Atsiradus naujiems finansiniams ir organizacinėms sunkumams, dienraščio leidimą 1919 m. sausio mėn. perėmė marijonų vienuolija. 1920 m. nupirko jam 4 aukštų namą, įruošė spaustuve. 1941. III. 29, tų pačių marijonų rūpesčiu, įregistruota Lietuvių Katalikų spaudos draugija - "Draugo" leidėja, pasiėmusi visą finansinę ir

redakcinę atsakomybę. Tačiau faktiškas "Draugo" leidėjas ir toliau yra Marijonų vienuolija. Daugybė jos narių per dešimtis metų aukėjo dienraščiu savo darbą bei jėgas. Taip buvo ir yra ligi šių dienų. Galima net teigti, kad jei nebūtų marijonų, vargiai jau išeitų "Draugas".

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

redakcinę atsakomybę. Tačiau faktiškas "Draugo" leidėjas ir toliau yra Marijonų vienuolija. Daugybė jos narių per dešimtis metų aukėjo dienraščiu savo darbą bei jėgas. Taip buvo ir yra ligi šių dienų. Galima net teigti, kad jei nebūtų marijonų, vargiai jau išeitų "Draugas".

Dienraščio redaktorių, dirbusių jamė per eilę metų, sąrašas būtų labai ilgas. Galima tik teigti, kad visą laiką jo redaktoriai buvo gilaus ir plataus išsilavinimo asmenys, geri lietuviai. Daugybę jų amžius ir laikas išskyrė iš gyvųjų tarpo, tačiau juos vis pakeisdavo kiti, nemenkesni. Užteks, kad paminėsimė nors kelioliką pavardžių: kun. A. Kaupas, vysk. Pr. Būčys, kun. dr. J. Česaitis, kun. V. Kulikauskas, Leonardas Šimutis, Ignas Sakalas, kun. K. Barauskas, dr. K. Pakštas, K. Gineitis, P. Jurgėla, dr. O. Labanauskaitė, kun. dr. J. Prunskis, kun. Vyt. Bagdonavičius, kun. dr. V. Rimšelis, kun. J. Vaškys, rašytojai: Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Česlovas Grincevičius. 1968-1980 m. redakcijoje teko dirbti ir šių eilučių autoriui. Nuo 1958 m. dienraščio vyr. redaktorius (moderatorius) yra kun. Pranas Garšva. Šiuo metu redakcijoje dar dirba: Aušrelė Liulevičienė, Mykolas Drunga, Alg. Pužauskas, Irena Regienė. "Draugas" turi dar keletą nuolatinių skyrių vedėjų ir dešimtis bendradarbių įvairiuose pasaulio kraštuose.

Dienraščio indėlis į lietuvių kultūrą be galo didelis. Jis yra išleidęs daugybę lietuviškų knygų. Nuo 1947 m. knygas leidžia prie "Draugo" įsteigtas Lietuviškos knygos klubas, išleidęs apie 150 grožinės literatūros knygų. Nuo 1951 m. "Draugas" kasmet skiria metines grožinės literatūros premijas, suras damas joms mecenatus ir išleisdamas kūrinius.

"Draugą" ir toliau leidžia bei administruoja lietuviai marijonai, kurie 1957 m. pastatė ir paskyrė "Draugui" bei jo spaustuvei visais atžvilgiais patogius namus. Šiuo metu "Draugą" administruoja kun. Petras Cibulskis, MIC.

Nelengva būtų išskaičiuoti "Draugo" nuopelnus išėjimo lietuviams.

Jo komplektai (juos visus turi pats "Draugas" ir jie yra keliose bibliotekose) yra be galo kruopščiai surinkta išėjimo gyvenimo ir veiklos dokumentinė medžiaga: jos dvasiniai pasireiškimai, kovos dėl Lietuvos laisvės aspiracijos, organizacijų veikla.

Dienraštis visą laiką buvo gyvas. Jo leidimas nebuvo sustojęs net abiejų pasaulinių karų metu, kai daug ko trūko. Redaktoriai ir bendradarbiai visada jautriai reaguodavo ir dabar reaguoja bei atsiliepią į svarbiausius mūsų tautos bei jos išėjimo reikalus, teikia pasiūlymus ir kritiškai vertina atliekamus darbus, neatlaidžiai kovoja dėl Lietuvos laisvės. Kartu "Draugas" yra ir svarbus informacijos šaltinis.

Prieš keletą metų leidėjas (marijonai) atliko dar vieną didelį darbą - pertvarkė spausdinimo būdą, metalą pakeisdami moderniška ofseto technika. Čia ypač didelis nuopelnas priklauso jau mirusiam buv. ilgamečiui administratoriui kun. Petriui Činikui. Naujos technikos dėka dienraštis išeina gražiai ir gausiai iliustruotas, kas labai padidina lietuvių veiklos dokumentinę vertę.

Sunku įsivaizduoti išėjimo lietuvių visuomenę, jeigu ji neturėtų tvirtą ir pozityvaus dienraščio, kuris, nesuserišęs su bet kuria šio krašto ar lietuvių politine partija, tačiau būtų pakankamai įdėjęškas ir tarnautų ne kuriai nors grupei, bet visai tautai. "Draugo" stiprybė ypač glūdi tame, kad jis yra nepuperkamas ir nepaperkamas nei svetimųjų, nei savųjų politikų, nertarnauja kuriai nors žvalgybos institucijai, neskaldo ir nedemoralizuoja išėjimo lietuvių, energingai kovoja prieš visus Lietuvos ir lietuvių tautos priešus, už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Be marijonų vienuolijos, kuri "Draugo" leidimą kasmet paremia didelėmis sumomis (apie 100.000 dol. metinė subsidija), faktiškieji leidėjai yra ir patys dienraščio skaitytojai, remdami jį savo prenumeratos mokesčiu, asmeninėmis aukomis. Tai labai svarbi ir didelė "Draugo" savybė, nes dienraštis visą laiką eina su išėjimo tauta, su jos pozityviomis organizacijomis ir tarnauja tik saviesiems.

Nėra abejonės, kad lietuviškoji visuomenė turi visą laiką būti su "Draugu", nes dienraštis yra su ja ir tik jai skiriamas. Ypač visuomenės bei skaitytojų parama reikalinga šiuo metu, kai kasmet tam tikras skaitytojų skaičius vienu ar kitu būdu turi palikti šį gyvenimą, o tuo pačiu ir "Draugą". Deimantiniai "Draugo" metai ypatingai įpareigoja visus atkreipti savo dėmesį į vienintelio pozityvaus lietuvių dienraščio egzistenciją ir jam padėti išlikti dar ilgus metus.

— Aleksandra Gylienė, gyvenanti Amerikoje, Izraelio buvo apdovanojama medaliu už žydų gelbėjimą ir jos vardu Jeruzalėje buvo pasodintas medelis. Į pagerbimo iškilmes buvo nuvykęs Gylienės žentas Antanas Minelga, kuris ir atvežė medalį.

Įvykiai

— Melbourne vagys panaudojo kraną, kad apiplėštų banką. Kranas jiems buvo reikalingas ištraukti banko seifą. Kaimynai matė, kad kranas darbuojasi, bet manė, kad velka sugedusią mašiną.

— Australijoje lankosi Vietnamo užsienio reikalų ministeris. Viet namiečiai Melbourne tris dienas demonstravo.

— Vašingtone įsibrovė naktį kažkas į prezidentūros kiemą - White House. Sargybinis pastebėjo ir įspėjo. Įsibrovėlis pakėlė ginklą. Sargybinis nelaukdamas šovė ir sužėdė įsibrovėlį. Jis buvo nuvežtas į ligoninę.

— Lenkijoje įsakyta iš mokyklų pašalinti kryžius. Tuoj įvyko demonstracijos Garvolin mieste. Apie 5.000 studentų maršavo gatvėmis, o po to bažnyčioje klausė Mišių. Tos bažnyčios kunigas buvo pašauktas policijon. Kardinalas Glomp tik grįžęs iš kelionės, sušaukė kai kuriuos vyskupus ir tarėsi. Pranešė Garvolin vyskupui, kad palaikytų studentų protestą. Kaip padėtis išsispres, dar nežinia. Komunistų partijos suvažiavime Jerozelskis kalbėjo, kad bandoma supolitinti Bažnyčią.

— Prezidentas Reagan birželio 6 d. žada būti Normandijoje, kur amerikiečiai paskutinio karo metu išsikėlė į Europą. Po to prezidentas žada kelias dienas praleisti Airijoje ir vykti į Londoną.

— Kovos tarp Irano ir Irako aštėja. Paskutiniu laiku Irakas praneša, kad nukata 2.000 Irano karių. Iranas praneša, kad jie atmušė Irako puolimą ir nukovė 1.000 Irako karių.

— Sovietų laivas išplaukė iš Istantambulo ir pastebėjo, kad yra dingę 7 keleiviai. Kur jie dingę, dar neišaiškinta. Laivas plaukė iš Graikijos, bet negirdėti, kad ten jie būtų prašę prieglobščio.

— Londone šv. Kazimiero paminėjime šv. Mišias atnašavo pranciškus. Pamokslą sakė katedros klebonas. Tarp kitko štai ką pareiškė: "Tegu lietuvių tauta ir toliau būna stipri savo kančioje, koks stiprus yra Lietuvos pakelėse Rūpintojėlis".

LIETUVOS VYSKUPŲ TELEGRAMA POPIEŽIUI

Kovo 2 d. Popiežius Jonas Paulius II buvo pasiuntęs telegramą Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui Liudui Poviloniui, išreikšdamas Romos ir visuotinės Bažnyčios dvasinio bendrumo bei solidarumo užtikrinimą lietuvių katalikiškajai bendruomenei, mininčiai savo tautos globėjo šv. Kazimiero mirties 500 m. sukaktį. Kovo 5 d., Lietuvos vyskupai, taip pat telegrama, savo ir visų Lietuvos tikinčiųjų vardu išreikšė nuoširdžią padėką Šv. Tėvui už dvasinį bendrumą su Lietuvos Bažnyčia, už pamaldų metu šv. Petro bazilikoje pasakytame pamoksle Lietuvos Bažnyčiai paliudytą palankumą ir už ypatingą apaštalinį palaiminimą, skirtą Lietuvos tikintiesiems. Lietuvos vyskupai šia proga savo, kunigų ir tikinčiųjų vardu pakartotinai išreikšė Popiežiui sūniškos meilės jausmus. Telegramą pasirašė vyskupai — Povilonis, Steponavičius, Sladkevičius, Vaičius ir kapituliniai vikarai Dulksnys ir Gutauskas. Lietuvių vyskupų padėką atspausdino Vatikano dienraštis L'Osservatore Romano.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Popiežiaus pamokslas šv. Kazimiero jubiliejuje

"Būkite šventi, nes aš, Viešpats, jūsų Dievas, esu šventas". (Kun 19,2).

Šiais pirmojo šiandieninės liturgijos skaitinio žodžiais drauge su jumis, Broliai Seserys, mintimis ir širdimi persikeliu prie šv. Kazimiero kapo Vilniuje.

Siemet sueina penki šimtmečiai nuo dienos, kai tos visai Bažnyčiai taip brangios relikvijos buvo sudėtos Dievo Tautos tarpe gimtojoje žemėje. Jau penki šimtmečiai Lietuvos Globėjas šv. Kazimieras gyvena savo tautoje su visu šventumo paveldu, gyvena kaip Atpirkimo paslapties liudytojas ir kaip ženklas tos vilties, kuria esame išgelbėti (Rm 8,24).

Jau penki šimtmečiai jis kalba savo tautiečiam ir drauge savo broliam seserim tikėjimo ir švento Krikšto malonėje: "Būkite šventi, nes aš, Viešpats, jūsų Dievas, esu šventas".

Vakar Bažnyčia Lietuvoje pradėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejaus minėjimą, Lietuvos vyskupam dalyvaujant iškilmingoje koncelebracijoje ant Šventojo kapo.

Norime šio jubiliejaus minėjimą pradėti ir čia Šv. Petro bazilikoje, kuri yra regimas Bažnyčios vienybės centras. Tokiu būdu visa Bažnyčia išreiškia savo katalikiškąją vienybę su ta Bažnyčia, kuri Lietuvoje susitelkia prie per penkis šimtmečius išaugusios šv. Kazimiero tradicijos. Galima sakyti, kad visa visuotinė Bažnyčia drauge su Romos vyskupu ir šv. Petro įpėdiniu pradeda dvasinę maldos kelionę į tą Vilniaus šventovę, kur ilsisi šventasis Lietuvos patronas. Tai tikėjimo ir meilės kelionė, kuri mus sujungia ir vienija Jėzuse Kristuje, Dievo Sūnuje ir Marijos Sūnuje, sujungia kaip Dievo Tėvo įsūnius, kaip tos pačios didžiosios Tiesos liudytojus - Tiesos, kuri išlaisvina žmogų Šventosios Dvasios jėga.

Šv. Kazimiero prisiminimas yra brangus sūnams ir dukterims tos žemės, kuri kitados vystėsi Gedimino giminės didžiųjų kunigaikščių ir Jogailaičių dinastijos valdžioje. Mane patį iki širdies gelmių jaudina prisiminimas fakto kad šitas šventasis yra gimęs Krokuvos karališkoje pilyje 1458 metais ir kad jis yra didžiojo Jogailaičio Kazimiero, Lenkijos karaliaus ir drauge didžiojo Lietuvos kunigaikščio sūnus, kad jo motina buvo Elzbieta Habsburgaitė, kuri buvo vadinama "karalių motina".

Kazimieras iš tėvo paveldėjo vardą. Jis buvo kilęs iš tos didžiosios giminės, kuri apkrikštijo Lietuvą 1386 metais (taigi beveik prieš 600 metų).

Kiek daug pasako jau vien faktas, kad to krikšto paveldas per trumpą laiką išaugino tokį brandų šventumo vaisių!

Kiek daug pasako tai, kad toje pačioje vietoje protėviai priėmė tą istorinės reikšmės Krikštą - tai yra Vilniuje - nepraejus nė šimtmečiui buvo palaidotas Šventasis!

Jame pasitvirtino tasai pašaukimas į šventumą, kuris yra perduodamas visai Dievo Tautai ir per kartų kartas spinduliuoja į visus

šv. Kazimiero tautiečius. Lietuvoje, Lenkijoje, o taip pat ir kitose krikščioniškose tautose, be to, netruksta tokių, kurie per Krikštą priima Kazimiero vardą trokšdami, kad šv. Kazimieras būtų jiems vadas ir pavyzdys krikščioniškojo gyvenimo kelyje.

Žemiškasis Kazimiero kelias buvo trumpas: 26-eri metai. Bet drauge galime sakyti Šv. Rašto žodžiais, kad šis trumpas gyvenimas "per trumpą laiką pasiekė tobulybės" (Išm 4,13).

Žmogaus gyvenimo matas juk iš tikrųjų yra moralinis subrendimas, o ypač Dievo ir artimo meilės laipsnis, - meilės, kuria žmogus įstengia pripildyti visas savo gyvenimo dienas.

Apie tai mum kalba šiandieninės Liturgijos skaitiniai: tiek psalmės autorius, tiek apaštalas šv. Paulius laiškė Filipiečiam, tiek pagaliau šv. Jonas savo Evangelijoje.

Apie Kazimierą, Jogailaičių giminės atžalą, su tikrumu galima pakartoti psalmės žodžius: štai "tasai, kurs nesuteptas vaikšto, kas elgiasi teisingai, kas iš širdies kalba tiesą" (Ps 141,2), tuo būdu nurodant didelį jo gyvenimo lojalumą. To lojalumo vardan jis - kaip liudija istorikai - neengdavo paveikti savo tėvą karalių, kai to reikalavdavo teisingumas valdiniu atžvilgiu.

Kazimieras pirmiausia buvo Jėzaus Kristaus mokinys ir sekėjas, kuris apie save galėtų pasakyti apaštalas šv. Pauliaus žodžius: "Aš ryžausi netekti visko ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame" (Fil 3,8-9). Šitas didysis troškimas buvo apėmęs visą jo sielą tarytum kokia vidinė liepsna.

Jis buvo kaip tasai Evangelijos "atletas", kuris be paliovos "veržiasi į ateitį", bėga į tikslą... (plg. Fil 3,13-14). Kazimieras vėlesniųjų kartų atmintyje išliko kaip uolus asketas, kuris maža kuo pasitenkina, bet pats iš savęs daug reikalauja.

Šventumo, su kuriuo toji jauna siela priartėjo prie Dievo Jėzuse Kristuje, pagrindinė versmė buvo meilė. Jėzaus Kristaus duotasis meilės įsakymas Kazimierui buvo tarytum maistas, kuriuo jis nuolat maitino savo mintis, jausmus ir darbus. "Pasilikti Jėzaus Kristaus meilėje" Kazimieras diena iš dienos išmoko iš savo Dieviškojo Mokytojo, kuris sako: "Kaip mane Tėvas mylėjo, taip ir aš jus mylėjau. Pasilikite mano meilėje! Jei laikysitės mano įsakymų, pasiliksite mano meilėje, kaip aš kad vykdaus sa-

vo Tėvo įsakymus ir pasilikiu jo meilėje" (Jn 15,9-11).

Kazimieras taigi pasiliko Kristaus, Dievo Sūnaus, meilėje, tapdamas kaskart vis tobulėniu savo Mokytojo "draugu". Drauge jame vis stiprėjo tas apsisprendimas ir tas tvirtas nusistatymas, apie kurį ir pats Mokytojas kalba apaštalam: "Aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, - kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų" (Jn 15,16).

"... Kad jūs mylėtumėte vienas kitą" (Jn 15,12.17), sako Mokytojas; ir mokinys bei sekėjas stengiasi parodyti šią meilę visame savo gyvenime. Būdamas karaliaus sūnus, jis ypatingai parodo šią nuolankių tarnavimu kitiems ypač vargšam, ligoniam, stokojančiam. Štai ką apie tai skaitome jo gyvenimo aprašyme, kurį yra palikęs vienas autorius beveik Kazimiero bendraamžis: "Gynė ir laikė tiesiog savais beturčių ir vargšų reikalus. Dėl to žmonės jį vadino vargšų gynėju. Nors buvo karaliaus sūnus, iš tėvų paveldėjo kilmingumo garbę, jis nei savo elgesiu, nei kalba, kad ir su pačiais skurdžiausiais žmonėmis niekada neparodydavo, tarytum būtų vyresnysis (Liturgija Horarum).

Visada turėdavo prieš akis moki-

nių kojas plaunančio Kristaus paveikslą ir jo žodžius: "Jei tad aš - Viešpats ir Mokytojas - numazgaujau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti" (Jn 13,14).

Štai su kokių šventumo paveldu karaliaus sūnus Kazimieras pasiliko tarp Dievo Tautos savoje žemėje. Pasiliko Lietuvos Globėjas.

Šiandien mūsų širdys ir mūsų malda ypatingu būdu krypta į tą žemę ir į tą tautą. Su meile apkabinkime visus Lietuvos sūnus ir dukteris. Nors geografiškai būdama Rytuose, Lietuva jau šeši šimtmečiai tikėjimo ir katalikiškos vienybės ryšiais yra susijusi su šv. Petro sostu Romoje.

Mintimis ir malda trokštu pasiekti kiekvieną tos tautos sūnų ir dukterį:

Jūs, Brangieji Broliai Vyskupai, kurie Gerojo Ganytojo rūpestingumu, nepaisant daugelio kliūčių, turite vesti lietuvių tautą išganymo keliu, stiprinami šviesaus ir ne kartą heroiško ištikimybės bei meilės Kristui ir Bažnyčiai liudijimo, kurį yra palikę daugelis vyskupų ir kunigų jūsų tėvynėje.

Jūs, kunigai, uolūs ir ištikimi "Kristaus tarnai ir Dievo slėpinių tvarkytojai" (1 Kor 4,1): jūsų tikėjimo šviesa, tikėjimo, kuris buvo

(Nukelta į 6 puslapį)

Popiežius tris dienas su lietuviais

Popiežiaus susitikimas su lietuviais maldininkais prasidėjo kovo 3 d. vidurdienį specialia audiencija ir baigėsi kovo 5 d. prie pietų stalo jo privačiame bute, kur svečiais buvo pakviesti penki lietuviai vyskupai: arkivyskupas Paulius Marcinus, arkiv. Kazimieras Salatka, arkivysk. Jonas Bulaitis, vysk. Vincentas Brizgys ir vysk. Antanas Deksnys. Prieš pietus ir po pietų Jonas Paulius II drauge su lietuviais vyskupais savo privačioje koplytėlėje susitėkė maldoje už Lietuvą. Pietų metu buvo svarstomos įvairios lietuvių religinio gyvenimo problemos. Šis popiežiaus susitikimas su lietuviais vyskupais užtruko apie pusantros valandos.

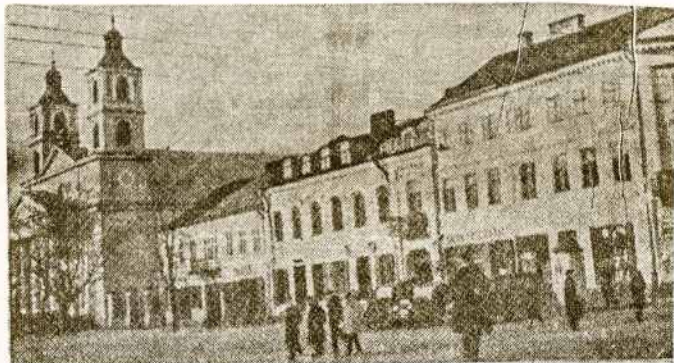
Dauguma lietuvių maldininkų, dalyvavusių Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero jubiliejinėse iškilmėse jau atsiveikino su Roma ir išvyko atgal į namus. Kanados lietuvių grupė - apie 90 asmenų - šia proga aplankys Šventąją žemę. Jie iš Romos išskrido į Jeruzalę.

Zvelgiant į šias neužmiršamas, istorinės reikšmės dienas, pirmiausia visų atmintyje pasiliks jų cent-

rinis įvykis: iškilmingos pontifikalinės Mišios "Cappella papale" šv. Petro bazilikoje. Popiežiaus Jono Pauliaus II dėka tai buvo tikra prasme tarptautinis įvykis. Šv. Mišias drauge su popiežium ir su lietuvių vyskupu atstovu aukėjo trylikos Europos vyskupų konferencijų atstovai. Savo atstovus į šį Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero minėjimą atsiuntė vyskupų konferencijos iš Prancūzijos, Lenkijos, Ispanijos, Jugoslavijos, Šveicarijos, Portugalijos, Vengrijos, Skandinavijos kraštų, Austrijos, Olandijos, Vokietijos, Airijos, Italijos.

Šiam minėjimui tarptautinį - pasaulinį - pobūdį ypač suteikė dalyvavimas Diplomatinio Korpuso prie Šv. Sosto. Tikriausiai dar niekada Lietuvai ir lietuviams - lietuvių tautai - nebuvo parodyta tiek daug dėmesio, tiek daug simpatijų bei solidarumo tarptautinėje plotmėje, kaip minint Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero sukaktį.

Diplomatinį korpusą prie Šv. Sosto šiuo metu sudaro 108 valstybių atstovai. Šiam korpusui priklauso ir Lietuvos atstovas, kurio pareigas dabar eina Stasys Lozoraitis jr. Beveik visos Diplomatiniam korpusui skirtos vietos šv. Petro bazilikoje buvo užimtos. Iš pirmo pažvelgimo čia matėsi visų rasių ir visų žemynų atstovų. Šiose iškilmingose pamaldose Lietuvos Globėjo garbei dalyvavo Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Australijos, Japonijos, Indijos, Kinijos, Indonezijos, Irano, Turkijos, Egipto, Libano, Korėjos, Filipinų, Pietų ir Centrinės Amerikos ambasadų prie Šv. Sosto atstovai. Dalyvavo daug Afrikos valstybių atstovų.

Šv. Kazimiero bažnyčia Suvalkuose

Šiomis dienomis viso pasaulio universitetų bibliotekose pasirodė nauja, dokumentais gerai paremta kun. Dr. Prano Dauknio, doktoranto disertacijos knyga, pavadinta: Lietuvos Katalikų Bažnyčios rezistencija prieš religinį persekiojimą, angliškai: The resistance of the Catholic Church in Lithuania against religious persecution.

Kaip žinome kun. Dr. Pranas Dauknyš Romoje, šv. Tomo vardo universitete, 1984 m. vasario 3 d. pristatė ir sėkmingai apgynė savo disertaciją, gaudamas doktoratą. Visi jį pažinojome ne tik kaip gerą Kristaus vynuogyno darbininką, bet ir kaip kruopštų žurnalistą, Tėviškės Aidų redaktorių, be baimės keliantį lietuvių tautos kančias ir kovojantį prieš tikėjimo persekiojimą Lietuvoje.

Jis apie trejus metus visą savo laisvalaikį paskyrė savo knygai, kad akademiniam pasaulyje galėtų pristatyti faktais ir dokumentais paremtą tiesą apie lietuvių tautos kovą dėl žmogaus teisių ir tikėjimo laisvės.

Savo tikslo jis siekdavo visada detališkai ir net kartais užsispyrusiai. Jis būtų galėjęs lengvai gauti doktoratą ir Melbourne universitete, jeigu būtų sutikęs nubraukti visą įrodomąją medžiagą apie ateistinio komunizmo kriminalinius nusikaltimus prieš žmoniją ir tikėjimo laisvę.

Mūsų redaktorius nenorėjo blankaus teologinio doktorato, kur bijoma naujųjų amžių neronams pasakyti tiesą. Jo tikslas buvo, kad akademinis pasaulis sužinotų neklastotą tiesą apie Lietuvos okupaciją ir tikėjimo persekiojimą. Jis norėjo, kad universitetų bibliotekose ir akademiniam gyvenime būtų įamžinta Lietuvos tikinčiųjų kovos istorija, kuri yra lyg ir mūsų tautos kankinių testamentas. Tauta nori, kad pasaulis žinotų apie jos kančias.

Prieš porą metų vienas Lietuvos

LIETUVOS KANČIŲ DOKUMENTAS

Rašo Albinas Pocius

pogrindžio leidinys nusiskūsdamas, kad pasaulis negirdi pavertusių pagalbos šauksmo, kreipiasi į iševijus lietuvius sakydamas: "Mūsų širdys nebeatlaikytų, jeigu ir jūs nutiltumėte".

Atrodo, mūsų naujasis daktaras išgirdo tautos balsą ir savo doktora to darbą paskyrė Lietuvai.

Knygoje aprašyta Lietuvos istorija ir krikščionybės atėjimas į mūsų kraštą su kar. Mindaugo krikštu. Aprašoma laisvės metai ir bažnytinės provincijos sudarymas.

Plačiai iškeliami faktai, kaip naciai ir bolševikai dalinosi, mainė ir pardavinėjo Lietuvos teritoriją.

Aišku, didelė knygos dalis skirta iškelti aikštėn ateistinio komunizmo kovą prieš Lietuvos Bažnyčią ir tikėjimo persekiojimą.

Iškeliami faktai kaip Lietuvos tikintieji priešinasi ir gina savo tikėjimo teises, nebijodami teismų ar okupanto kalėjimų.

Šiandien Lietuvoje viešai išpažinti tikėjimą nėra lengvas dalykas, ypatingai, jeigu žmogus turi gerą tarnybą arba mokytojauju.

Teologinėje srityje autorius tvirtina, kad žmogus turi turėti pilną teisę išpažinti savo tikėjimą ir prieš tą išpažinimo teisę vartojama prievarta totalitarinėse valstybėse yra neteisėta ir nelegali.

Autorius sako, kad šių dienų teo-

logai turi būti kaip tie švyturiai, kurie rodytų kelią tiems, kurie netiki ir tiems, kurie tiki.

Jis sako: žmogaus asmenybė yra šventa ir bet kokia prievarta ar bandymas ją nužmoginti nepasieks savo tikslo ir bus istorijos pasmertata.

Kristus pripažįsta valstybės teises, bet Jis aiškiai yra pasakęs: "Atiduok kas Dievo - Dievui ir kas ciesaoriaus - ciesaoriui".

Valstybė negali uždrausti žmogui atlikti savo pareigas Dievui. Visas šitas mūsų sesių ir brolių kančias tėvynėje dabar kun. Dr. Pr. Dauknyš įamžino, kad jos išliktų istorijai arba universitetų studentai, ruošdami savo darbus, galėtų rasti patikimos medžiagos jų studijoms.

Kun. Dr. Pr. Dauknio darbas bus didžiai naudingas mūsų kovoje dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Tai išsamus dokumentas dėl žmogaus teisių ir tikėjimo laisvės garantavimo Lietuvoje. Čia yra faktai, kurių niekas negali niekada paneigti.

Mes tikime, kad ne tik mes, bet visi kovojantys Lietuvos tikintieji bus jam labai dėkingi už tokią vertingą dovaną savo tautai.

Knyga: The resistance of the Catholic Church in Lithuania against religious persecution išleista 1984 m. Romoje, prie šv. Tomo universiteto. Didoko formato, 183 psl., kaina nepažymėta. Knygos 50 egzempliorių patį universitetas pasikeičia su kitais pasaulinio garso universitetais ir profesoriais. Atspausdinta berods 500 egz. Knygoje daug paveikslų, žemėlapių ir dokumentų tekstų ištraukos. Knygoje nurodyta 148 šaltiniai, iš kurių imta medžiaga rašant knygą, todėl matome kiek daug buvo įdėta darbo.

Linkime mūsų naujam daktarui ir toliau su ta pačia energija bei meile dirbti Dievo garbei ir Lietuvos gerovei.

1984 kovo 3 dienos privačioje audiencijoje Vatikane PLB vicepirmininkas Algimantas Gečys taria žodį popiežiui Jonui Pauliui II. Kun. dr. Pranas Dauknyš iš Australijos įteikia savo naują knygą apie tikėjimo persekiojimą okupuotoje Lietuvoje.

Nuotr. Arturo Mari, L'Osservatore Romano

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Kaip patekau į KGB objektyvą?

"Tavo gailėstingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas"

(Tęsinys)

"Protokoluosiu!" - sušuko Pilelis ir griebė nuo stalo popierio lapą. "Protokoluokite, - ramiai pasakiau, - aš jums viską iš eilės pakartosiu ir po šiuo protokolu pasirašysiu." Bet Pileliui neužteko drąsos tų mano žodžių užprotokoluoti, ir jis nė žodžio nerašė... 10-tą tardymo mėnesį Pilelis parodo mano nuotrauką ir klausia, ką aš galėčiau apie tai pasakyti. Atviruko didumo savo nuotrauką pamačiau pirmą kartą ir supratau, kad padidino iš mažos - pasinės, o šią rado krautos metu. Kad neįpainiotų naujų žmonių, pasakiau: "Jei tai neličia mano bylos ir jūs mano parodymų neprotokoluosite, aš pasakysiu, ką žinau apie šią nuotrauką." Pilelis užtikrino: "Duodu tardytojo žodį, kad tai neličia bylos ir neprotokoluosiu." Pasakiau, kad tokio dydžio savo nuotrauką matau pirmą kartą, ją kažkas padidino iš pasinės nuotraukos ir padauginę pasidalijo, taip, kad tą nuotrauką galėjo turėti ir manęs nepažįstantys. Kai baigiau kalbėti čekistas ėmė viską protokoluoti. "O kur jūsų žodis?" - paklausiau jį. Pikelis ironiškai šypsodamasis pasakė: "Čia ir yra visa juridinė gudrybė!" "Jei melą jūs laikote juridine gudrybe,

tai protesto ženklas, nuo šio momento aš visai su jumis nebekalbėsiu". Tylėjau 2 savaites. Į tardymą ateidavo 2-3 čekistai ir prokuroras Bakučionis ir bandė mane prakalbinti, bet man visiškai tylint, po 2 savaitių bylą uždarė. Pilelis visą laiką juokėsi iš manęs, kad aš nieko neišmanau ir nežinau juridinių plonybių, o kai baigė tardyti, piktai pro dantis iškosė "Na ir pakaustyta gi tu!..." Kai bylą uždarė, lengviau atsidusau: "Ačiū Dievui pasibaigė liudininkų terorizavimas!" Čekistai Gudas ir Vincas Platinskas, prisidėjo ir Pilelis - ypač terorizavo mano broį. O Bronė Kibickaitė net gavėje susitikęs čekistas Vincas Platinskas terorizavo: "Tavo vieta kartu su Nijole - kalėjime!" Laisvėje pasilikę artimieji visada išgyvena daug daugiau skausmo ir rūpesčių nei suimtas. Kadangi atsisakiau advokato, pati susipažinau su savo byla. Iš daugybės apklaustų liudininkų (trijų "LKB Kronikos" aprašytų faktų), nežiūrint čekistų grasinimų, visi kaip vienas paliudijo, kad tie faktai yra teisingi. O 1975 birželio 16-17 mane teisė už "šmeižtą", neturėdami nė vieno liudininko... Į teismą mane lydėjo 6 kareiviai - sargai, kai net žmogžudžius saugo tik 1 ar 2 kareiviai. Labai bijojo, kad mano gynimo-

si kalba ir paskutinis žodis neišeitų į viešumą. Teismo pradžioje prokuroras Bakučionis turėdamas rankose voką su mano gynomosi kalba ir paskutiniu žodžiu, kurių man nepasisekė iš KGB rūsijų slapta išsiųsti, iškilmingai pasakė: "Nekalbėk šiandieną to, ką esi pasirošusi kalbėti ir eisi laisva iš teismo namo!" Prokuroras Aukščiausiam teisme siūlo man laisvę, kad tik tylėčiau. Kaip jie bijo tiesos žodžio! Jam atsakiau: "Aš ne spekulenti ir savo įsitikinimais nespekuluoju. Šiandieną aš kalbėsiu!" Prokuroras išbalo ir nuleidęs galvą atsisėdo. Salėje sėdėjo tik 6 čekistai, man saugojo rusai kareiviukai, kurie nė žodžio nemokėjo lietuviškai, specialiai parinkti, kad nesuprastų ką kalbėsiu teisme. Paklausiau teisėjo kodėl salė tuščia. Jis melagingai užvirtino, esą, teismas slaptas... "O kodėl liudininkus tuoj po apklausinėjimo išvejate, juk ir slaptime teisme jie turi būti iki teismo pabaigos. Ir aš reikalauju, kad jie pasilikų salėje, nes jie man reikalingi". Teisėjas piktai sušuko: "Tylėk! Aš čia šeimininkas, ką noriu tą darau!" Jam atsakiau, kad nei jis, nei aš nesame šeimininkai, o visiem reikia laikytis įstatymų. Tada teisėjas pagrasino: "Dar žodį pasakysi ir išvešime tave! Nuteisime tave be tavęs!" "Galite išvežti, - sutikau, - bet tada jūsų teismas bus trigubai neteisingas: be žmonių, be liudininkų ir manęs. Koks gi tai bus teismas?!" Mane paliko salėje, ką vėliau labai apgailėstavo. Kai pradėjau sa-

Vaišės šv. Kazimiero minėjime Romoje

Iškilminga vakariene moderniausiame Romos viešbutyje Sheraton Romoje buvo užbaigtos šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmės. Vakariene vyko didžiausioje viešbučio salėje, talpinančioje apie tūkstantį žmonių. Dalyvavo garbės svečiai, į Romą atvykę lietuviai maldininkai, Romos lietuviai, Lietuvos bičiuliai italai. Garbės svečių tarpe buvo penki lietuviai vyskupai — arkivyskupas Paulius Marcinkus, arkivyskupas Karolis Salatka, arkivyskupas apaštalinis nuncijus Jonas Bulaitis, vyskupas Vincentas Brizgys ir vyskupas Antanas Deksnys, taip pat Bažnyčios Viešųjų Reikalų Tarybos vicesekretorius prelatas Audrys Bačkis, Vatikano valstybės sekretoriato Lietuvos skyriaus vedėjas prelatas Sainz, buvęs to skyriaus vedėjas dabar apaštalinis nuncijus arkivyskupas Montalvo, popiežiškosios emigrantų ir pabėgėlių reikalų komisijos popiermininkas arkivyskupas Clarizio, popiežiškosios "Cor Unum" tarybos vicepirmininkas arkivyskupas Wagner, Vatikano radijo vadovybės atstovai ir įvairių kalbinių sekcijų vedėjai, taip pat Italijos valstybinio radijo pareigūnai ir kiti. Susirinkusius pasveikino Lietuvos atstovas prie Šventojo Sosto Stasys Lozoraitis junioras, trumpai išskeldamas švento Kazimiero jubiliejaus reikšmę katalikiškajai lietuvių tautai, kovojančiai už savo teises ir už religinę laisvę. Lietuvos diplomatinis atstovas kalbėjo, kad Romoje dar niekad nebuvo susirinkę tiek daug lietuvių ir Lietuvos vardas dar niekad nebuvo taip plačiai linksnuojamas, kaip šiomis dienomis - šv. Kazimiero jubiliejaus proga. Lietuviai iš įvairių pasaulio kraštų atvyko į Romą ne tik atžymėti savo šventojo Globėjo sukaktį, bet taip pat išreikšti savo prisirišimą prie Apaštalo Sosto, savo pagarbą Šventajam Tėvui, kuris

nuo pat savo pontifikato pradžios yra parodęs nepaprastą palankumą Lietuvai ir lietuvių tautai, šį palankumą pačiu ryškiausiu būdu padidydamas ir šiomis dienomis — švento Kazimiero jubiliejaus proga.

Kai grįšime į savas gyvenamąsias vietas, baigė savo žodį Stasys Lozoraitis junioras, išsiveškime iš Romos ne tikai minėjimo įspūdžius, bet taip pat ir ypač naują ugnį širdyje, kuri mum padėtų ateityje būti naudingiems savo tautai ir jos Bažnyčiai. Po vakarienės Sheratono viešbučio didžiosios salės estradoje pasirodė lietuvių tautinio meno ansamblis Grandinėlė, kuris atliko lietuvių tautinių šokių programą. Lietuviam ir ypač svetimšaliui paliko neišdildomą įspūdį aukšto - profesionalinio lygio ansamblio, spalvingais tautiniais rūbais apsirengusio lietuvių jaunimo atlikti šokiai, kuriuos susirinkusieji palydėjo didelėmis ovacijomis.

Visi Italijos laikraščiai plačiai aprašė Popiežiaus Jono Pauliaus II šv. Petro bazilikoje aukotas Mi-

šias šv. Kazimiero jubiliejaus progas, skelbdami plačias ištraukas pamokslų, kurį Popiežius pasakė pamaldų metu. Štai keletas būdingesnių antraščių, kuriomis laikraščiai didelėmis raidėmis užvardino savo straipsnius: "Popiežiaus žodis Lietuvos katalikam: Jūs esate brangūs visai Bažnyčiai" (dienraštis "Il Tempo"). Šventasis Tėvas ir Europos vyskupai meldžiasi už Lietuvą (dienraštis Il Popolo). Popiežius iškelia Lietuvą kaip nepalaužiamą krikščionišką kraštą komunistų vergijoje (dienraštis Il Giornale). Popiežius primena Lietuvą (Milano dienraštis Il Giorno). Ilgus pranešimus apie Popiežiaus Mišias ir kalbą lietuviams paskelbė taip pat didieji užsienio laikraščiai, pamaldų vaizdus pakartotinai perdavė Italijos televizija, radijo programos žiniuose. Tiek laikraščiai, kaip ir televizija bei radijas, perduodami pranešimus apie šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmes Romoje, pateikė gausių informacijų apie Lietuvą, jos Bažnyčios ir tikinčiųjų dabartinę padėtį.

Australijos Lietuvių Dienos

ŠIAURES AMERIKOS DAINORIAI - AUST. LIETUVIŲ DIENOSE

Canberros Lietuvių Dienų Komitetas su malonumu praneša, kad 13 Australijos Lietuvių Dienų programoje, gruodžio gale, dalyvaus svečiai iš Amerikos - Clevelando vyrų oktetas.

Bendradarbiaujant su ALB Krašto Valdyba, Clevelando Oktetas buvo pakviestas ir sutiko atvykti Australijon ir dalyvauti Lietuvių Dienų programoje.

Rengimo Komitetas yra tikras, kad šis aukšto lygio ir pasižymėjęs dainos vienetas praturtins Lietuvių Dienų programą ir suteiks daug malonumo šventės dalyviams.

Po Lietuvių Dienų, okteto tolimasis keliavimas po Australiją bus tvarkomas AL Bendruomenės Krašto Valdybos.

Rengimo Komitetas

PAMALDOS LATERANO BAZILIKOJE

Romoje, švento Jono Laterane bazilikoje buvo surengtos pirmosios pamaldos lietuviams maldininkams iš įvairių pasaulio kraštų atvažiavusiems į Romą drauge su Popiežium Jonu Paulium II atžymėti Lietuvos Globėjo švento Kazimiero mirties penkių šimtų metų sukaktį ir jubiliejinių Atpirkimo metų atlidam gauti.

Švento Jono Laterane bazilika, kurioje įvyko lietuviškos pamaldos, yra pati svarbiausia iš keturių didžiųjų Romos bazilikų: tai Romos vyskupijos katedra, kuri todėl yra vadinama "visų bažnyčių motina ir galva". Šioje bazilikoje šventas Mišias koncelebravo Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys drauge su 24-riais lietuvišiais kunigais. Pamaldose dalyvavo apie 450 į Romą jau atvykusių lietuvių maldininkų, daugumoje iš Jungtinių Amerikos Valstybių, o mažesnės grupės iš įvairių kitų pasaulio kraštų.

Pamaldų metu erdvoje bazilikoje aidėjo lietuvių maldininkų giedamos lietuviškos giesmės. Komunijos giesmę kanklėmis atliko viena tautiniais rūbais apsirengusi jauna lietuvaitė.

Po Evangelijos į susirinkusiuosius lietuviškai prabilo Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys. Savo žodžiu vyskupas Deksnys ypatingu būdu kvietė ne tik į Romą atvykusius maldininkus, bet ir visus lietuvius pasaulyje įjungti į Popiežiaus nurodytą jubiliejinių Atpirkimo metų maldos intenciją už tikėjimo laisvę, kuri, kaip Šventasis Tėvas nuolat pabrėžia, yra kiekvieno asmens pagrindinė teisė.

LRTV

— 0 —

vo gynimosi kalbą, prokuroras, teisėjas ir tarėjai nuleido galvas ir akis. Sėdėjo jie visi išblyškę, nė karto nepakeldami akių, kaip mirti nuteisti nusikaltėliai. Labai norėjosi tuos jų veidus nufotografuoti, Vargšai, jie suprato darantys nusikaltimą! Tai pastebėjo net rusai kareivėliai, kurie po teismo manęs paklausė: "Kas čia buvo per teismas? Jau antri metai kaip mes lydime teisiamuosius, bet nieko panašaus teisme nematėme. Tai jūs buvote prokuroras, o jie visi lyg mirti nuteisti nusikaltėliai!.. Ką jūs per teismą kalbėjote, kad jie visi buvo taip išsigandę?.." Antrą teismo dieną, per mano paskutinį žodį, teisiantys mane taip pat sėdėjo išbalę ir nuleidę galvas. Melskimės, kad Gerasis Dievas būtų jiems, kaip ir mums, gailestingas.

KGB požemiuose - tardymo izoliatoriuje, senas tardyme naudojamas kankinimo priemonės, aprašytas "Gulage", dabar pakeitė naujos rūšies. KGB rūsiuose yra karštos ir šaltos kameros. Mane, Vladą Lapienį, kun. Alfonsą Svarinską (1983 m.) ir daugelį kitų laikė karštose kameroje, kur visą laiką dusti nuo oro trūkumo ir karščio, be paliovos prakaituoji, tarsi iš vandens ištrauktas. Slapptas nuo prakaito, Genutę Navickaitę, Onutę Vitkauskaitę ir kitus laikė šaltose, drėgnose — nuo sienų bėgo vanduo, kameroje. Ten buvo taip šalta, kad atrodydavo, net kaulų smegenys sušalo ir labai skaudėdavo sąnarius. Be to jos juto tokį silpnumą, kad vos

begalėjo paeiti. Vargino stiprūs ir nesuprantami galvos ir skrandžio skausmai, o atsigulus netekdavo jėgų ne tik atsikelti, bet ir rankas pajudinti. Tik praėjus kokiam laikui, po truputį vėl atsigaudavo. Vladą Lapienį ilgą laiką laikė kameroje, kur jam pradėjo niezėti visas kūnas, per miegą pasikasis atsirasdavo negijančios opos, pradėjo gausiai iš nosies bėgti kraujas, jautė ypatingą nervinę įtampą - baimę atidarant duris ir t.t. Kai jis visai nusilpo ir per tardymą paklausė, ar jam čia numirus jo kūną atiduos žmonai palaidoti, čekistai išvedė į kitą kamerą, kur visi tie negalavimai praėjo. Vladas Lapienis sirgo aukštu kraujo spaudimu, o po tardymų ir net dabar jau jam sugrįžus iš Sibiro, kraujo spaudimas visą laiką minimaliai žemas. Vienas Dievas težino, ką čekistai naudoja, norėdami sulaužyti tardočių valią. Be to, visą laiką kameroje laiko su KGB informatoriumi, dažniausiai kriminaliniu nusikaltėliu, kurie, kai juos iššifruoja, ima siautėti ir visai pakinkinti. KGB kameros giliai žemėje ir tik palubėje esančio langelio viršutinė dalis susisiekiama su žeme - KGB kiemo grindiniu. Langelis grotuotas, dvigubi rėmai su purvinais stiklais ir vos matosi dangaus skiautelė. Kad pasiekti tą langelį reikia užlipti ant staliuko, kas griežtai draudžiama. Tardomuosius per parą išveda pusvalandžiui pasivaikščioti (priklauso 45 min., bet kareiviai laiką nuvagia — sutrumpina) į kiemelį, kuris panašus į ce-

mentinį narvą - su aukštomis cemento sienomis ir grindiniu, o viršuje - tankios grotos. Kiemeliai 4 ant 5 žingsnių, ar kiek didesni. Aplink aukštos KGB rūmos sienos. Per visą tardymo laiką beveik nematai nei medelio, nei žolytės. Tardymo izoliatoriaus koridoriuje be paliovos vaikšto 3 kareiviai — sargai, jie nuolat pro duryse įtaisytą "akutę" žiūri į kamerą. Tarpusavy blevyzgoja ir keikiasi. Slyškčiausias rusiškas keiksmas — prakeikiąs motiną, jų ypač dažnai vartojamas.

Kai Pileliui pareiškiau pasipiktinimą dėl komjaunuolių kareivių keiksmų, jis man su šypsena paaiškino, kad tai nieko blogo, jie kitaip kalbėti nemoka ir keiksmus vartoja dėl žodžių sujungimo... Štai jo - komunistinė moralė: prakeikti viską kas kilnu ir šventa, - tik bendraujant su užsieniečiais užsidedi melagingą kultūringumą kaukę. Kaip galima, kad dar yra užsienyje žmonių, kurie tiki komunistų melagingais pažadais, susitarimais, jų "gera" valia. Komunistai daug žada, kad sumažintų budrumą ir vėliau padarytų daugiau blogo - prarytų didesnę kąsnį. Visi jų pasirašyti susitarimai ir aktai yra tik apgaulė, jie tuojaus ciniškiausiai sulaužomi.

Kiekvienas dialogas su šėtonu, ar sąmoningais juo vergais yra nusikaltimas. Tikra melė negali jiems padėti daryti blogą - tikėti jų melu, o blogį boikotuoti. Komunistai, kaip rojus žaltys - daug žada, bet neša mirtį. (Bus daugiau)

RYTŲ - VAKARŲ LENKTYNĖS

Su Š. Amerikos apsiginklavimo pagreitinimu prasidėjo Rytų - Vakarų lenktyinės karinės industrijos ir technologijos. Laimėtojai bus tas, kuris pirmas išras priešraketinius ginklus.

Tiek Š. Amerika, tiek Rusija turi tiek įvairių rūšių atominį raketų, kad jų užtekėtų ne tik sunaikinti viena kita, bet ir padaryti, bent laikinai, mūsų planetą netinkančią žmonių gyvenimui. Gerai žinant atominio karo pasėkas, niekas apie jo pradėjimą negalvoja, nežiūrint, kad daug apie tai yra rašoma, kalbama ir net filmose rodoma. Mat, dabartiniame stovyje nei viena pusė negali sunaikinti atominiais šoviniais savo priešą be sulaukimo tokio pat likimo, kada užpulka pusė iš povandeninių laivų ir išlikusių platformų atkeršytų tokiais pat ginklais.

Atominės eros pradžioje šitų ginklų monopolis buvo amerikiečių rankose. Rusija tik gana vėliau pradėjo atominį bombų gamybą pagal pavogtus iš amerikiečių planus. Virš 15 metų Š. Amerikos dominacija atominuose ginkluose buvo tokia, kad Vašingtonas būtų galėjęs pastatyti bet kokius reikalavimus Kremlui ir pastarasis būtų turėjęs juos priimti. Vietoje išnaudoti tą progą, Š. Amerika leido rusams pasiūlyti tankus į Vengriją ir Čekoslovakiją, kada tuose kraštuose buvo sukilimai prieš sovietus.

Dar blogiau, Š. Amerika pasken-

Rašo Dr. Jonas Kunca

dusi savo atominės galybės sapne ir tikėdama gražiem Kremliaus taikos žodžiam, beveik sustabdė minėtų ginklų gamybą ir leido rusams juos pavyti ir net pralenkti. Visas Vakarų pasaulis atsidūrė mirtiname pavojuje. Maskva, būdama stipresnėje militarinėje padėtyje, vedė revoliucinį darbą Š. Amerikos panosėje (Centrinėje Amerikoje), Afrikoje ir Azijoje. Rusai žinojo, kad dėl savo silpnumo amerikiečiai dėl to jokio karo nepradės. Atsirado Maskvai galimybė be jokio karo įvesti marksistinę diktatūrą visame pasaulyje. Net ir apie galutinės pergalės datą buvo kalbama. Tai, pagal Brežnevą, turėtų būti apie 1984 metus.

Sitie Kremliaus planai iširo tik dėl energingos prezidento Reagan politikos. Jis paleido į darbą milžinišką Amerikos karo mašiną, kad susidaręs skirtumas amerikiečių naudai būtų kuo greičiau pašalintas. Dar daugiau: jis įsteigė "United States Air Force Command" jau prieš porą metų. Šiandien šis specialus dalinys bando prieš satelitinius ir priešraketinius ginklus.

Jeigu Š. Amerika būtų pirmoji turinti gerai veikiančią apsigynimo sistemą nuo priešų satelitų ir raketų, visi rusų atominiai ir konvencionaliniai ginklai liktų beverčiai. Amerika galėtų sunaikinti Ru-

sų centrus atominiais sprogdinimais be baimės, kad Maskva apšaudytų Š. Ameriką, nes rusų raketos būtų sunaikintos erdvėje priešraketinių ginklų pagalba. Rusija būtų priversta ta priimti bet kokius amerikiečių reikalavimus, įskaitant pasitraukimą iš užimtų žemių, ir marksistinės valdžios panaikinimą.

Tos naujos apsigynimo ir puolimo sistemos pagrindas yra galingi šviesos (laser), rentgeno ir elektronų spinduliai, kurie satelitų veidrodžių pagalba būtų tiksliai nukreipti į skrendančias raketas ir jas sunaikinti erdvėje. Amerikiečiai skuba ieškoti būdų, kaip tuos spindulius pastiprinti, kad jie pasiektų taikinių esantį dideliame nuotolyje.

Mokslininkų nuomone, amerikiečiai yra žymiai toliau pažengę tų naujų ginklų tyrinėjime ir turi žymiai daugiau galimybių už rusus juos pirmiau pasigaminti.

Tik čia kyla labai rimtas klausimas. Jeigu rusai būtų pirmieji pasigaminę tuos naujus ginklus, jie tuoj pareikalautų Vakarų pasidavimo ir sovietinio režimo įvedimo visam pasaulyje. O ką darytų amerikiečiai? Ar nepasielgtų vėl kaip anais laikais Jaltoje ir Potsdame, Budapeste ir Prahoje?

Ar amerikiečiai laimėję lenktynes jas kartu pralaimėtų, kaip 1945 pralaimėjo laimėtą karą?

Jau dabar laikas mums stengtis, kad taip neatsitiktų, atidarant akis Vakarų politikam ir masėm!

RELIGINIAME GYVENIME

= Iškilmingomis pamaldomis Zagrebo katedroje buvo paminėta buvusio vietos arkivyskupo kardinolo Stepinac mirties 24-verių metų sukaktis. Kroatas kardinolas Stepinac buvo heroiškas tikėjimo liudytojas, bekompromisiniai kovojęs už religinę laisvę, Bažnyčios ir jos tikinčiųjų teises. Jis buvo suimtas, įkalintas, vėliau ištremtas į vieną Kroatijos kaimą, kur mirė tremtiniu 1960-ais metais.

= Šventųjų Europos globėjų slavų tautų apaštalų Kirilo ir Metodijaus šventės progą popiežiaus Jono Pauliaus II aukojamose Mišiose Vatikane dalyvavo Romoje studijuojantys čekų ir slovakų teologijos bei filosofijos studentai. Į būsimuosius kunigus Šv. Tėvas kreipėsi čekų ir slovakų kalbomis, pasveidamas juos šventųjų Kirilo ir Metodijaus globai. Prisimindamas Čekoslovakijoje veikiančius Kunigų seminarijas ir be vyskupų likusias krašto vyskupijas, popiežius ragino jaunuosius seminaristus likti ištikimais šventųjų Kirilo ir Metodijaus paveldėjimui.

= Popiežius šv. Petro bazilikoje iškilmingai paskelbė šimtą naujų Bažnyčios palaimintųjų. Visi jie yra kankiniai. 99 yra prancūzai iš Angers vyskupijos, Vakarų Prancūzijoje, kur mirė kankinio mirtimi 18 šimt. pabaigoje prancūzų revoliucijos laikotarpyje 1793-94 m. Jie pasirinko geriau mirti, negu išduoti savo krikščioniškąjį tikėjimą ir savo ištikimybę Romos katalikų Bažnyčiai.

Popiežiaus pamokslas...

(Atkelta iš 3 puslapio)
užgrūdintas daugelio bandymų, iškentėtų drauge su savo tikinčiais, tešviečia toji tikėjimo šviesa be paliovos žmonių akivaizdoje. Su ypatinga meile prisimenu senus ir ligonius kunigus, kurie nenuilstamai, iki paskutinio atodūsiio dirba Viešpaties vynuogyne.

Jūs, kurie esate pasiaukoję Dievui Evangelijos patarimų įžadais: savuoju visiško Dievui pasiaukojimo liudijimu ir tyliu, dažnai niekieno nepastebimu, bet kupinu artime meilės darbų gyvenimu, jūs statote Jėzaus Kristaus Kūną.

Jūs, seminaristai: kupini uolumo ir drąsos, ištvėrtingai nugalėdami visas kliūtis, išmokite atsiliepti į Viešpaties kvietimą.

Mintimis ir malda trokštu apkabinti krikščioniškąsias šeimas, kad pasaulyje, kuris nepripažįsta religinių vertybių, sugebėtų perduoti savo vaikam brangiąsias gyvenimo vertybes: per krikštą gautąjį tikėjimą; dorybes, kurios sudaro žmogiškojo orumo pagrindą; gražias krikščioniškas tradicijas, kurios per ilgus šimtmečius yra persunkusios lietuvių tautos kultūrą.

Prisimenu ypač jus jaunime, kad sektumėte šv. Kazimiero pavyzdį, būdami ištikimi Dievui ir siekdami gyvenimo šventumo.

Mano ir jūsų malda, pagaliau, virsta maldavimu už ligonius, už tuos, kurie kenčia bandymus, už visus, kurie gyvena Kristaus palaiminimų dvasia: "Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visaip šmeižia. Būkite linksmi ir džiugaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje" (Mt 5,11).

"Visose šios žemės tautose yra

išsisknijusi viena Dievo Tauta, nes Dievas iš visų giminių pašaukia savo ne žemiškosios, bet dangiškosios karalystės piliečius...

Sio katalikiškumo, visuotinumo dėka atskiros dalys atneša savo dovanas kitom dalim ir visai Bažnyčiai. Taip tiek pati visuma, tiek atskiros dalys yra sustiprinamos... (Plg. Lumen gentium, 13).

O, Bažnyčia Lietuvos žemėje! Šiandien šv. Petro sostas su dėkingumu mini tą ypatingą dovaną, kurią tavosios žemės Dievo Tauta yra atidavusi dvasinei Bažnyčios vienybei. Toji dovana yra šv. Kazimieras!

O, Bažnyčia Lietuvos žemėje! Dvasinėje katalikų Bažnyčios vienybėje tu esi dėka šios dovanos ir dėka viso tikėjimo, vilties ir meilės paveldo, kuris penkių šimtmečių bėgyje - ir ypač dabartiniais laikais - susitelkę apie Lietuvos Globėją šv. Kazimierą.

Atsiklaupę prie šv. Kazimiero relikvijų, pasitikėjimo dvasioje kreipiamės į Gailėstingumo Motiną Vilniaus Aušros Vartuose ir šaukiamės jos, kupini to paties rūpestingumo, tos pačios vilties ir tos pačios meilės, kurios buvo kupina šv. Kazimiero širdis:

Sveika, mūsų viltie!

Tavęs šaukiamės!

Tavo pagalbos laukiame, Gailėstingumo Motina!

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

Vasarinis praktiškas dovanų siuntinys giminėms Lietuvoje

Siuntinys Nr. 1 - 1984 m.

3 suknelėm įvairi medžiaga šilkinis aksomas, nepermatomas nylonas, japoniška gėlėta medvilnė, labai gera vilnonė angliška eilutei medžiaga su įrašu "All wool made in England", 1 sv. mohair vinonių siūlų (Lietuvoje labai pageidaujami), 1 bliuskutė arba vyriški marškiniai, 1 pora denim jeans, "Wrangler", 1 pora "Levi" rumbuoto aksomo jeans.

Sio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$ 420.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių:

Zemiau siūlom keletą naudingesnių dalykų (kaina su maitu):

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 sv.	\$ 100
Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"	\$ 42
Vyriškas arba moteriškas megstinis	\$ 50
Vilnonė arba šilkinė skarelė	\$ 12
Telescopic lietsargis	\$ 12
Vyriški arba moteriški pusbačiai	\$ 48
Puiki suknelė medžiaga	\$ 40
Šilkinio aksomo medžiaga suknelėi, 3 m.	\$ 60
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	\$ 76
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	\$ 70
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	\$ 80
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	\$ 100

Sie produktai galima siūsti su rūbais: 1 sv. arbatos - \$ 8, 1 sv. nescafé - \$ 12, 2 sv. pupelių kavos - \$ 14, 1 sv. šokolado \$ 7, 40 cigarečių - \$ 5.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra pridėti persiuntimui \$ 60

Siunčiamės pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES CO.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent. BR1 4HB, England, Tel. 01 460 2592.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

SYDNEJUS

Mirė Vincas Lorentas, 79 m. amžiaus. Per gatvę einantį užvažiuavo į jį mašina ir taip sužeidė, kad netrukus mirė. Palaidotas Fawknere kapinėse.

Antanas Jablonskis, 72 m. amžiaus mirė Sidnejuje širdimi. Palaidotas Melbourne, Fawknere kapinėse.

Kat. Moterų Draugijos metinis susirinkimas bus balandžio 1 d., sekmadienį, tuoj po lietuvių pamaldų Parapijos Name, Kensingtone. Po susirinkimo kavutė.

Parapijai aukoji:

\$ 100 - K. Kuzmickas, N.N., \$ 75 G. Gaidelis, \$ 50 - A. Gylienė, \$ 20 A. Bužinskas.

Visiems aukotojams nuoširdus aciu.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

Mirus Juliiui Pranskui vietoj gėlių "Tėviškės Aidams" aukoji: \$ 25 V. R. Kačerauskai, po \$ 10 V. L. Čižauskai, V. Čižauskienė, E. A. Eskirtai.

Tasmanijos Sporto šventei ruošti komiteto auka \$ 30.

Visiems aukotojams Tėviškės Aidų leidėjas nuoširdžiai dėkoja.

TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

— Šveicarijos parlamentas nutarė įsijungti į Jungtines Tautas. Galiausiai klausimas paliktas tautos referendumui.

PAŠVENTINTAS NAPOLEONO BUTKŪNO ANTKAPIS

Jau metai, kai mirė Napoleonas Butkūnas (mirė kovo 13, 1983 m.).

Praeitą sekmadienį buvo pašventintas jo antkapis Fawknere kapinėse.

Napoleonas Butkūnas žemaitis iš Plungės, karininkas, tarnavęs karo aviacijoje, vėliau mokytojas. Australijoje jis dirbo bendruomenėje, buvo Melbourne Apyl. Valdybos pirmininku, priklausė Karių Ramovėi, mėgo rašyti ir bendradarbiavo laikraščiuose, mėgo knygą ir ilgai tvarkė parapijos kioską, platino knygas, buvo Parapijos Tarybos narys, mėgo fotografuoti ir filmuoti, priklausė esperanto kalbos grupei. Dirbo kurį laiką Tėviškės Aidų spaustuvėje, o savo testamentu Tėviškės Aidams užrašė \$ 1.000. Dėkingi Tėviškės Aidai taip ir atsimeina a.a. Napoleoną jo mirties metinėse.

pv.

A † A VLADUI DAUDARUI

staiga mirus, jo giminėms ir artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Canberros Sporto Klubas Vilkas

Užsienio spauda apie šv. Kazimierą

Ryšium su popiežiaus Jono Pauliaus II Romoje šiomis dienomis atžymėtu švento Kazimiero jubiliejumi, Lietuvos vardas tebeaidi tarptautinėje spaudoje. Visi didieji Italijos ir užsienio laikraščiai, taip pat spaudos agentūros, skelbia plačius pranešimus iš Romos apie čia surengtas, Šventajam Tėvui dalyvaujant, Lietuvos globėjo šv. Kazimiero jubiliejinę iškilmes. Yra pateikiamos ilgos Popiežiaus Lietuvai skirtos pamokslų ištraukos. Daugelis laikraščių šia proga supažindina savo skaitytojus su Lietuva, su jos dabartine padėtimi, su Lietuvos Bažnyčios sunkiomis proble-

momis. Įtakingiausias Prancūzijos dienraštis "Le Monde" straipsnį apie šv. Kazimiero jubiliejinę iškilmes Romoje užvardino "Jonas Paulius II kreipiasi į Lietuvos katalikus". Straipsnyje pažymima, kad Popiežius laimino Lietuvą ir lietuvius, ypač gi tuos, kurie stengiasi krašte išlaikyti gyvą tikėjimą. Prancūzų katalikų dienraštis "La Croix" iš savo pusės rašo, kad šv. Kazimiero jubiliejus Romoje, buvo tartum visos visuotinės Bažnyčios dvasinė maldos kelionė į katalikišką Lietuvą. Plačiai skaitomas Milano dienraštis "Il Corriere della Sera" iškelia faktą, kad Lietuvos vyskupam nebuvo leista atvykti į Romą drauge su Popiežium atžymėti šv. Kazimiero jubiliejų. Dienraštis Stampa Sera straipsnį užvardina "Lietuva - katalikybės priešakinis postas".

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Kostas Vaseris, kilęs iš Užluobės km., Skuodo valsč., Kretingos apsk. Emigravęs iš Vokietijos į Australiją 1948 ar 1949 m. Paieško sesuo Emilija Čeputis.

Rašyti: E. Čeputis, 460 Riverdale Ave., Ottawa, Ont. K1S - 1 S 2, Canada.

PAIEŠKOJIMAS

Pildydami Vokietijos Raudonojo Kryžiaus prašymą, paieškome Stasio Venckaus, gimusio 1921 metais, Balandiškių kaime, Tauragės apskrityje. Į Australiją emigravęs 1945 metais.

Asmenys, kurie turi žinių apie paieškomą, prašomi pranešti ALB Krašto Valdybai: 75 Kent St., Epping, NSW, 2121.

Romos laikraščiai plačiai aprašydami švento Petro bazilikoje įvykusį Popiežiaus susitikimą su pasaulio vienuolių nariais, atkreipia dėmesį, kad susitikime dalyvavo daugiau negu trisdešimt tūkstančių vyrų ir moterų vienuolių. Tai buvo įspūdinga vienuolių asamblėja, kuri simboliniai atstovavo apie milijonui moterų vienuolių ir daugiau negu trim šimtam tūkstančių vyrų vienuolių visame pasaulyje.

Popiežiaus maldos susitikimas su vienuoliais įvyko jubiliejinių Atpirkimo metų proga. Didžioji vienuolių asamblėja pamaldų metu iškilmingai atnaujino vienuoliškus neturto, paklusnumo ir skaistybės įžadus.

LRTV

PADĖKA

Maloniai prašome priimti mūsų šią kuklią padėką už Birutės ir Giručio vestuvių pasisekimą: kun. Pr. Vaseriui už Moterystės sakramentą ir šv. Mišias. Pamergėm ir pabroliam, svotams p.p. Vaičiūčiams, krikšto tėvams p. Tamošaičiui ir p. Stankevičiui už gražiai atliktas pareigas, Vl. Bosikiui už įspūdingą skaitymą Dievo žodžio, Virginijai Bruožytei už Šv. Marijos giesmę, Parapijos chorui už šventas giesmes, D. Levickienei už patydėjimą vargonais bažnyčioje, Melb. Dainos sambūriui už giesmes ir su juostos pagarba išeinant iš bažnyčios.

Mūsų gerbiamiems kviesliams L. Baltrūnui ir Vl. Bosikiui už tokį puikų vadovavimą vestuvėms: Už malonias dainas dėkojame Zitai ir Birutei Prašmutaitėms, V. Bruožytei, D. Čižauskienei ir skautams.

Už širdingus sveikinimus ir kalbas - kun. Pr. Vaseriui, A. Pociui, Geelongo Sporto klubo "Vyčio" vardu S. Šutui, Melb. Dainos sambūrio vardu K. Lynikui, Apyl. Bendruomenės ir Šaulių kuopos vardu mūsų nukentėjusiam piršliui J. Kvietelaičiui.

Už tokį aukštą lietuvišką pyragą - raguolį svočiai J. Valaitienei. Ponioms D. Mockienei, V. Savickienei ir visom menininkėms už taip gražiai papuoštą jaunųjų stalą. Kat. Moterų Draugijai už įdėto taip daug darbo. Jos kaip tos bitelės savo darbštumu taip gražiai ir skoningai paruošė maistą ir dar vos tik įėjus pavaišino skaniais gėrimais. Ačiū H. Statkuvieniui už rūpestį, Vytautui Mockiui už tokį linksmą su humoru aptarnavimą stipriais gėrimais.

Visiems nuoširdus aciu, kas bent koku nors būdu prisidėjo prie mūsų vaikų vestuvinių vakaro pasisekimo. Ačiū, aciu visiems!

Pranas ir Janina Sauliai; Mečys ir Sofija Kymantai

„Teta iš Amerikos“ Melbourne

Melbournio lietuvių teatras „Aušra“ buvo nuvežęs komediją „Teta iš Amerikos“ į lietuvišką teatro festivalį Sidnėjūje. Taip buvo proga teatru tai patį parodyti ir čia Melbourne.

Taip kovo 18 d., sekmadienį, Lietuvių Namų scenoje pamatėm „Teta iš Amerikos“, trijų veiksmų komediją. Trumpas siužetas yra šis. Advokatas Vincas Kairys turi teta Antaniną Amerikoje, iš kurios gauna vis doleriukų. Teta klausia, kada Vincelis apsisves. Taip Vincas ir rašo, kad jis vedė. Tuoj prisituntė teta doleriukų. Vėliau rašo, kad sulaukė jau vaikutį, vėl doleriukai plaukia. Teta netyčia atvyksta aplankyti savo giminaičių. Advokato draugas artistas Lukošius apsišūnia moters rūbais ir vaizduoja advokato žmoną. Vaiką advokatas pasiskolina iš savo tarno Jono. Vagišius Rickus, kuris pas advokatą lankydavosi, vaizduoja se nelį. Teta atsiveža iš Amerikos savo augintinę Valeriją, kuri visiems patinka. Artistas meta vaizdavęs advokato žmoną ir paskelbia, kad žmona žuvus, o pats kombinuoja prie tetos augintinės. Ne mažiau augintinė patinka ir advokatui. Trečiame veiksmė šis komedija atsidengia ir teta laimina savo giminaitį advokatą su augintine. Artistui lieka šokėja Liucija.

Pastatymas gana geras. Artistai pasirošę ir neklaidžioji. Išdėstymas geras ir įtikinantis. Didžiausia rolė tetos Antaninos (M. Sidlauskienė). Ji atliko be priekaištų. Apranga puiki, kaip iš Amerikos, kalba aiški, vaidyba įtikinanti. Neblogesnis ir advokatas Vincas Kairys (A. Adomaitis). Geriausias jis pirmoje scenoje - šneka jis kaip advokatas. Sunkiausia rolė artisto Lukošiaus (E. Sidlauskas). Išvaizduokite, jis turi vaizduoti moterį.

MELBOURNAS

EGZILŲ SKAUTŲ STOVYKLA

Balandžio 6, 7 ir 8 dienomis, Healsville, Scotch College stovyklavietėje, vyks metinė ESGAV (Exiled Scouts - Guides Association Victoria) stovykla.

Stovyklavietėje, kaip ir pereinamais metais, dalyvaus ukrainiečiai, vengrai, rusai, estai, latviai, lietuviai ir kitų tautybių skautai-tės.

Registruotis ne vėliau šio mėnesio 25-tos dienos pas Kristiną Baškytę, tel. 890 4516 arba pas Petrą Kružą, tel. 842 5352.

Visi skautai-tės prašomi šioje stovykloje dalyvauti.

„Džiugo“ Tuntas

Palyginti jam neblogai išėjo. Balsas toks lyg pridusęs, lyg pakimusis moteris. Vagišius Rickus (A. Gabas) ne labai panašus į vagišius. Jis elegantiška barzdele ir tokių pat elegantiškų judesių. Daug geriau jam tiko antroji scena, kada jis vaizdavo senelį. Nors barzda jau kiek žilstelėjusi, bet ir tai per jaunas, o judesiai seneliui per gyvi. Geras ir advokato tarnas Jonas (V. Lipkevičius). Kaip tarnas jis klusnus ir paslaugus. Tetos augintinė Valerija (A. Butkutė) tikrai atrodė kaip gražuolė, kuri sužavėjo ir artistą ir advokatą. Scena įtikinanti. Sokeja Liucija (R. Makarevičiūtė) pagirtina už gražią kalbą. Ji jaunuoje, jau čia augus, bet lietuviškai kalba labai gražiai. Mažesnės rolės buvo tarno Jono žmonos (A. Vyšniauskienė), policininko (R. Vyšniauskas), daktaro (P. Maikauskas). Jie visi atliko gana gerai. Režisavo E. Sidlauskas.

Sekmadienio popietė buvo tikrai įdomi. Nors šį sekmadienį buvo Parap, choras išvykęs į Geelong, o sportininkai turėjo susirinkimą, bet salėje žiūrovų prisirinko apie pusantro šimto. Reikiška, žmonės teatrą mėgsta. Tegu „Aušros“ teatras atveža dar kitą tetą iš Amerikos. pv.

AFGANISTANAS KOVOJA

Iš diplomatinio šaltinių patiriama, kad paskutinių dviejų savaitų bėgyje afganai laisvės kovotojai numušė tris sovietų Mig tipo bombonešius - naikintuvus ir vieną sraigtasparnį. Sovietai tuoj ėmėsi atsakomųjų priemonių, subombarduodami kelis kaimus toje srityje, kurioje naikintuvai buvo numušti. Bombardavimų metu žuvo daug civilių gyventojų. Pastaruoju metu sovietų buvo žiauriai bombarduojamos ir kitos Afganistano gyvenvietės, sovietam įtarus, kad jose slapstosi laisvės kovotojai. Visame Afganistane be paliovos vyksta laisvės kovotojų susirėmimai su sovietų okupacine kariuomene. Pastaruoju metu smarkiausi mūšiai įvyko Ghazni ir Kandaharo provincijose, sostinės Kabulo prietvakariuose. Sakoma, kad kai kurie miestai yra visiškai partizanų kontrolėje.

AUKODAMI TAUTOS FONDUI, REIŠKIAME SOLIDARUMĄ KOVOJANČIAI LIETUVAI!

TF Atstovybė Melbourne

MELBOURNAS

PRANEŠIMAS

Balandžio 1 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Lietuvių Namuose, Moterų sėkyčioje, 44-50 Errol St., North Melbourne, yra šaukiamas draugijos narių metinis susirinkimas.

Susirinkimo darbotvarkė: susirinkimo atidarymas, prezidiumo pirmininkės ir sekretorės rinkimas, mandatų komisijos sudarymas, pranešimai: pirmininkės, išdininkės, ligonių koordinatorės, revizijos komisijos. Diskusijos dėl pranešimų, Valdybos apyskaitos tvirtinimas, nustatymas laiko valdybos kadencijai. Rinkimai: naujos valdybos, Revizijos komisijos, klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Susirinkimui pasibaigus - kavutė ir užkandžiai.

Maloniai kviečiame visas draugijos nares, rėmėjas ir draugijai prijauniančias skaitlingai dalyvauti ir laukiame Jūsų malonios draugystės.

Soc. Globos Mot. D-jos Valdyba

PERTHAS

Aleksandras Norvilas studijavo anglikonų institute teologiją ir ją baigė. Kovo 1 d. buvo pašventintas kunigu. Yra paskirtas į Kalamundos anglikonų parapiją.

Norvilų šeima yra gerai pažįstama Pertho lietuviams. Sūnus dalyvavo lietuviškuose parengimuose, bet kai pradėjo studijuoti teologiją, rečiau pasirodė. Tėvelis J. Norvilas dalyvauja chore ir dažnai su Skroliu pasirodo programose. Vyresnysis jų sūnus irgi sukūrė šeimą ir tik neseniai grįžo iš povestuvinės kelionės Europoje.

Visai Norvilų šeimai linkime gero pasisekimo. M.J.

VASARIO 16 JAV KONGRESE

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresas taip pat ir šiais metais iškilmingai prisiminė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Senate ši sukaktis buvo prisiminta vasario 21 dieną, o Atstovų Rūmuose vasario 22 dieną. Abiejuose posėdžiuose įvairūs amerikiečiai senatoriai ir Atstovų Rūmų nariai kalbose išreiškė savo palankumą ir solidarumą lietuvių tautai, užtikrino savo paramą lietuvių veda- mai kovai už laisvę ir nepriklausomybę. Senate Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo pravedimu pasirūpino lietuvių tautos bičiulis užsienio reikalų komisijos pirm. sen. Percy. Atstovų Rūmuose Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimo posėdis buvo pradėtas malda, kurią sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

SALE

PALAI DOTAS J. PRANSKUS

Julius Pranskus gimė Naujamiestyje, Panevėžio apsk. Baigęs pradinę mokyklą, Julius išmoko stiliaus amato ir, sukūręs šeimą, laimingai dirbo prie statybų. Karo laida atbloškė jį į Vokietiją, o iš čia pirmuoju transportu atvyko į Australiją. Darbo sutartį atliko Melbourne, o vėliau išvyko dirbti prie Snowy - River statomos elektros jėgainės. Dirbdamas kalnuose pamėgo šią vietą ir pasistatė sau namą ant Kiewa upės kranto. Užvei sė gražų sodą ir daržą ir labai daug laiko praleido žvejodamas. Kadangi gyveno vienas, tai ir pagautas žuvis ir vaisius atiduodavo vietinei ligoninei. Juliaus sveikata gan anks ti sušlubavo ir nors buvo padaryta širdies operacija, savo jėgų neatga- vė.

Vasario 23 d. skausmai suspaudė Juliaus krūtine, ir nors kaimynai dar spėjo nugabenti į ligoninę, bet jo širdis sustojo plakusi.

Vasario 26 d., sekmadienį, vietinis australų kunigas aukėjo gedulingas pamaldas ir pasakė gražų pamokslą, kad Juliu ši bažnyčia nėra svetima ir nors jis turėdavo atvykti 12 mylių, sekmadienio pamaldų nepraleisdavo.

Palaidotas Tawauga kapinėse, visai netoli savo namų. Laidotuvėse dalyvavo artimieji iš Melbourne, Albany ir vietiniai bendradarbiai ir kaimynai.

Išsėkis Juliaus ramybėje, gražių Australijos alpių papėdėje.

Lietuvoje liko žmona, du sūnūs su šeimomis ir daug giminų. E.E.

NAUJI LEIDINIAI

Laisvės besiekiant, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos leidinys, Chicago 1983 m. 404 psl.

Lituanus, žurnalas angliškai. Vol. 29.

Tėvynės Sargas, Krikščionių Demokratų Sąjungos žurnalas.

Dangaus ir Žemės šaknys, Antanas Musteikis, romanas, išleido Lietuviškos Knygos klubas, spausdino „Draugo“ spaustuvė, Chicago, 339 psl., kaina \$ 10.

Vieno vakaro melancholija, Rūta Kleva Vidžiūnienė, novelės, išleido Lietuviškos Knygos klubas, spausdino „Draugo“ spaustuvė, 220 psl., kaina \$ 7.

Naujoji Viltis, politikos ir kultūros žurnalas, Nr. 16, leidžia Neo - Lithuania korporacija.

Tautos gyvybė, politinis, literatūrinis, tautinio sąmoningumo žurnalas, Nr. 1. Redaguoja ir leidžia Birutė Kemėžaitė Chicagoje.

Liet. Kal. Bažnyčios Kronika, 6 knyga. LKB Kronikos 40-49 numerių rinkinys. Išleido Lietuvos Kronikos Sąjunga Chicagoje, kaina \$ 7.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad., - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS
Penktadieniai - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniai - - - - - 4 - 12.30 val.
Sekmadieniai - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniai - - - - - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD
Kaina tik \$ 2.50. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.